

Opracowane
we współpracy z

Michael Page

KRAKÓW

Atrakcyjność miasta i rynek biurowy

III kwartał 2021

knightfrank.com.pl/research

KRAKÓW

KRAKÓW

KRAKÓW

FAKTY I LICZBY

POWIERZCHNIA
MIASTA

327 km²

POPULACJA

780.000

PROGNOZA
POPULACJI

756.470 (2025)

SALDO MIGRACJI
WENĘTRZNYCH

(+) 2.032 (2020)
(+) 6.331 (2019)

WZROST
PKB

8,4%

PKB PER CAPITA

93.753 zł

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE
WYNAGRODZENIE

7.121,41 zł
(brutto / 31.08.2021)

STOPA
BEZROBOCIA

3,2%
(31.08.2021)

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA

1. RANKINGI DOTYCZĄCE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ MIASTA

20.

20. miejsce w rankingu **TOP 100 Super Cities Tholons Global Innovation Index 2021**. W stosunku do roku poprzedniego jest to awans aż o 5 miejsc.

Kraków został wyróżniony tytułem „Gmina na 5!” w rankingu **Gmina na piątkę! Dobre praktyki w obsłudze przedsiębiorców**. Raport 2020/21.

10.

Kraków zajął 10 miejsce w nowym rankingu **fDi Tier 2 Cities of the Future 2020/21** w kategorii **przyjazność biznesowa**.

8.

8. miejsce w Europie i 2. miejsce w Polsce w rankingu **najdynamiczniej rozwijających się miast w Unii Europejskiej „CEE Investment Report 2019: Thriving Metropolitan Cities”**. W kategorii „odsetek ludności z wyższym wykształceniem” Kraków ustępuje jedynie Londynowi i Warszawie.

1.

1. miejsce wśród europejskich miast uznanych za **najlepsze miejsca do pracy zdalnej** przez serwis **Ovonetwork**. W rankingu oceniano między innymi szybkość łącza internetowego, koszty utrzymania oraz łatwość prowadzenia działalności gospodarczej.

3.

3. miejsce w kategorii „Growth Clusters” w rankingu miast o **największym potencjale wzrostu w sektorze technologicznym** w Europie opracowanym przez **CBRE „EMEA Tech Cities”**.

2. ZACHĘTY INWESTYCYJNE

Programy zachęt oferowanych inwestorom przez samorząd.

Ulga podatkowa na B+R.

IP Box.

Pomoc w ramach Funduszy Unijnych.

Polska Strefa Inwestycji - zwolnienie z podatku dochodowego.

Zwolnienie z podatku od nieruchomości.

Granty rządowe PWI.

Wsparcie instytucji otoczenia biznesu - m.in. Centrum Business in Małopolska.

JAKOŚĆ ŻYCIA W MIEŚCIE

3. RANKINGI DOTYCZĄCE JAKOŚCI ŻYCIA W MIEŚCIE

1.

1. miejsce według wskaźnika **zadowolenia z miejscowości zamieszkania** według województw 86% (Polska 80%)
Źródło GUS 2018

3.

3. miejsce w „**Rankingu jakości życia w polskich miastach**” opublikowanym przez tygodnik Polityka w 2018

3.

3. w Europie i 5. miejsce na świecie w **rankingu najbardziej zielonych miast świata**, stworzonym przez Husqvarna Urban Green Space Index (HUGSI). Lista została stworzona na podstawie obrazów satelitarnych i procentowego udziału zieleni w metropoliach

1.

1. miejsce dla Uniwersytetu Jagiellońskiego w **XXII Rankingu Szkół Wyższych Perspektywy 2021**

4. INICJATYWY MIASTA SKIEROWANE NA PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA W MIEŚCIE

- Wielopłaszczyznowe działania mające na celu ograniczenie użytkowania wysokoemisyjnych paliw stałych w instalacjach grzewczych w celu poprawy jakości powietrza.
- Wspieranie inwestycji dotyczących transportu publicznego - systematycznie modernizowany tabor tramwajowy oraz autobusowy (przykładem inwestycje w autobusy hybrydowe i elektryczne).
- Modernizowany, rozbudowywany i udoskonalany układ drogowy Miasta Krakowa (parkingi P+R, estakady, węzły drogowe).
- Aktywnie promowany Budżet Obywatelski wspierający lokalne inicjatywy mieszkańców.
- Wspierane przez miasto wydarzenia kulturalne i festiwale zapewniające rozrywkę na wysokim poziomie.
- Rozbudowa infrastruktury sportowej (baseny, hale sportowe, ścieżki rowerowe) zapewnia szeroki i łatwy dostęp do obiektów sportowych i rekreacyjnych.
- Inwestycje w ramach Miejskiego Programu Rewitalizacji Krakowa na obszarze Stare Podgórze-Zabłocie, Stare Miasto-Kazimierz, "stara" Nowa Huta.
- Wdrażanie programu aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu miasta „Młody Kraków 2.0”.
- Kraków dysponuje nowoczesną infrastrukturą kongresową i widowiskową m.in. Centrum Kongresowe ICE Kraków (37.000 miejsc, w tym sala audytoryjna – 2.000 miejsc), TAURON Arena Kraków (15.000 miejsc siedzących oraz 9.000 miejsc stojących).

DŁUGOŚĆ ŚCIEŻEK ROWEROWYCH

236 km

POWIERZCHNIA TERENÓW ZIELONYCH

203,7 km²

FAKTY I LICZBY

STUDENCI

129.887

ABSOLWENCI

35.074

LICZBA UCZELNI

23

LOTNISKO - ODLEGŁOŚĆ OD CENTRUM MIASTA

11 km

LOTNISKO - LICZBA OBSŁUŻONYCH PASAŻERÓW

2.592.972 (2020)
8.410.081 (2019)

SEKTOR BSS - LICZBA CENTRÓW

247

SEKTOR BSS - LICZBA ZATRUDNIONYCH

82.100

RATING

A- (PERSPEKTYWA STABILNA)

AGENCJA RATINGOWA

S&P

KRAKÓW

I-III kw. 2021

ZASOBY POWIERZCHNI BIUROWEJ

1,6 mln m²

POWIERZCHNIA BIUROWA W BUDOWIE

207.000 m²

WSKAŹNIK PUSTOSTANÓW

15,2%

NOWA PODAŻ

47.600 m²

POPYT

107.000 m²

Na koniec III kw. 2021 roku krakowskie zasoby utrzymały się na poziomie nieznacznie ponad 1,6 mln m². Pomimo niewielkiego wolumenu nowej powierzchni biurowej oddanej do użytku w minionym kwartale, Kraków wciąż pozostał liderem wśród rynków regionalnych. Do użytku oddano tylko jeden budynek Ocena Office Park A2, wybudowany przez Cavatinę, o powierzchni biurowej ponad 5.000 m².

Na koniec września na etapie realizacji pozostawało nadal blisko 207.000 m² powierzchni biurowej. Jeśli projekty w budowie zostaną ukończone zgodnie z harmonogramem, przewiduje się, że do końca 2021 roku zostanie oddane do użytku kolejne 54.000 m². Pozostałe obiekty w przeważającej części, bo

obejmujące aż 60% realizowanej powierzchni, mają zostać ukończone w 2022 roku.

Od lipca do września zainteresowanie najemców utrzymywało się na wysokim poziomie. Wolumen transakcji najmu przekroczył 30.500 m². W III kw. 2021 roku większość podpisanych umów były to nowe kontrakty opiewające na powierzchnię ponad 25.000 m². Stanowiły one 83% wszystkich umów z III kw. 2021 roku. Znacznie mniej umów niż w I poł. 2021 roku stanowiły renegocjacje (8%). Od początku 2021 roku wynajęto w Krakowie 107.000 m², co stanowiło niemal 30% całkowitego popytu zarejestrowanego w tym okresie w analizowanych miastach regionalnych.

Niska nowa podaż w ostatnim kwartale oraz duży udział nowych umów w strukturze transakcji przyczyniły się do nieznacznego obniżenia się wskaźnika pustostanów do poziomu 15,2%, co stanowiło spadek o 0,3 pp. kw/kw. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku pozostaje on jednak wyższy o 2,6 pp.

Czynsze wywoławcze w Krakowie w ostatnich latach utrzymywały się na stabilnym poziomie porównywalnym do innych miast regionalnych. Jednak w ostatnich miesiącach można zauważyć wzrost stawek ofertowych w najlepszych projektach znajdujących się w atrakcyjnych lokalizacjach. Czynsze wywoławcze w Krakowie w III kw. 2021 roku wahały się od 10,50 EUR do 17,00 EUR za m² miesięcznie.

WYBRANE PROJEKTY W BUDOWIE

MK29

11.200 m²

IV kw. 2021

Caishen Capital Group

THE PARK CRACOW 1&2

25.000 m²

2022/2023

White Star Real Estate

OCEAN OFFICE PARK B

26.500 m²

IV kw. 2022

Cavatina Holding

KREO

24.100 m²

I kw. 2023

Ghelamco Poland

BRAIN PARK

22.500 m²

II kw. 2023

Echo Investment

Powierzchnia biurowa

Data ukończenia

Deweloper / Właściciel

STANDARDOWE WARUNKI NAJMU W NOWYCH BUDYNKACH

OPŁATA EKSPLOATACYJNA PLN/M²/MIESIĄC

15-18

OKRES BEZCZYNSZOWY

5-8 miesięcy

BUDŻET NA FIT-OUT EUR/M²

380-500

WYBRANE CENTRA BPO, SSC/ GBS, IT ORAZ R&D:

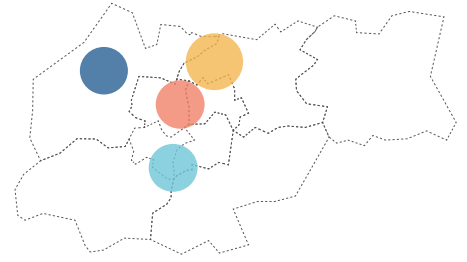
**ABB Business Services |
Accenture Operations Poland |
Lufthansa Global Business
Services | Motorola Solutions
Systems | Nokia | Shell |
UBS Business Solutions
Poland |**

OPERATORZY COWORKINGOWI W KRAKOWIE

**At Office | Business Link |
Chillispaces.com | City Space
| New Work | Rise.pl | Spaces**

GŁÓWNE OBSZARY KONCENTRACJI PRZESTRZENI BIUROWEJ

	ZASOBY	W BUDOWIE	WSKAŹNIK PUSTOSTANÓW	CZYNsze WYWOŁAWCZE
PÓŁNOCNY ZACHÓD	166.400 m ²	0 m ²	7,4%	11-13,5 EUR/m ²
PÓŁNOCNY WSCHÓD	389.000 m ²	10.800 m ²	13,2%	11-14 EUR/m ²
CENTRUM	328.197 m ²	79.700 m ²	17,4%	13-17 EUR/m ²
POŁUDNIĘ	647.270 m ²	128.000 m ²	12,3%	10,5-14,5 EUR/m ²

GŁÓWNE MIASTA REGIONALNE

KRAKÓW, WROCŁAW, TRÓJMIASTO, POZNAŃ, KATOWICE, ŁÓDŹ

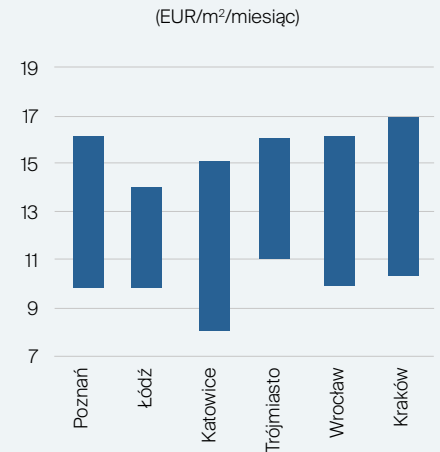
I-III kw. 2021

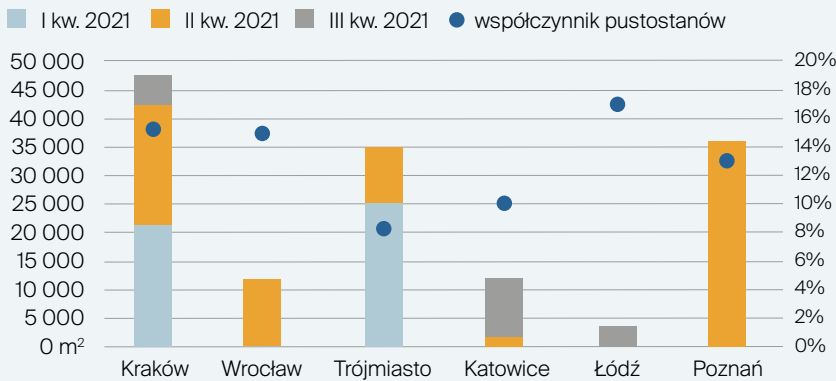
KRAKÓW NA TLE GŁÓWNYCH MIAST REGIONALNYCH

Kraków jako największy biurowy rynek regionalny jest atrakcyjnym wyborem dla inwestorów i najemców ze względu na swoją stabilność i szeroki wybór oferty powierzchni biurowej. Przemawia za tym stabilny poziom nowej podaży i szeroka oferta projektów w budowie oraz najwyższy wolumen podpisanych umów spośród sześciu największych miast regionalnych. Przewidywana wysoka nowa podaż w 2022 roku może przyciągnąć firmy do tej pory nieobecne na krakowskim rynku oraz zachęcić dotychczasowych najemców do pozostania w Krakowie.

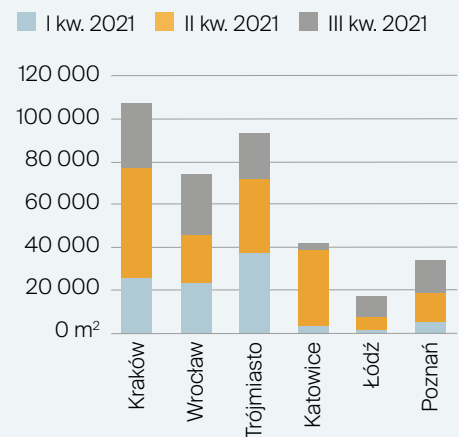
CZYNsze WYWOŁAWCZE (III KW. 2021)

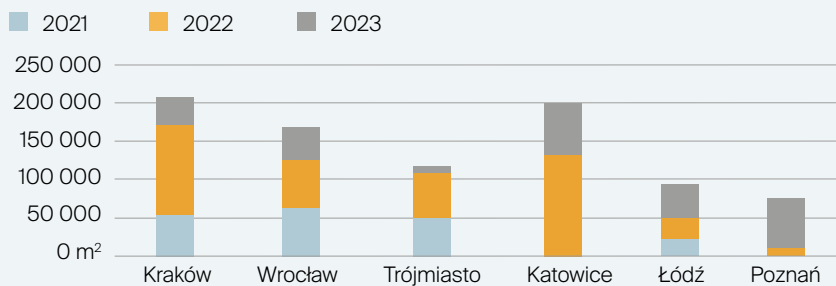
NOWA PODAŻ I PUSTOSTANY (III KW. 2021)

POPYT NA POWIERZCHNIĘ BIUROWĄ (III KW. 2021)

PODAŻ W BUDOWIE WG LAT ODDANIA DO UŻYTKU (III KW. 2021)

KRAKÓW

REKRUTACJA W OBSZARZE IT

Krakowski rynek IT cechuje się **różnorodnością branż** z dużą koncentracją firm z sektorów innowacji finansowych fintech, aplikacji dla przedsiębiorstw oraz rozwiązań sieciowych.

W Krakowie niepokonana jest **Java**, jako najbardziej poszukiwana ze wszystkich technologii.

Na rynku specjalistów IT w Krakowie wciąż dominują **programiści backendowi**, stanowiąc ok. 35% wszystkich developerów. Drugą co do wielkości grupą, na którą zapotrzebowanie ze strony pracodawców jest w wielu przypadkach największe, są **frontend developerzy** - Ci stanowią prawie 19% całości rynku. Na kolejnych pozycjach są **developerzy fullstackowi** (16,6%) oraz **testerzy** (poniżej 9%).

TOP 3

1.

.NET
DEVELOPER

16.000 - 26.000
brutto

2.

IOS
DEVELOPER

19.000 - 27.000
brutto

3.

IT PM

15.000 - 22.000
brutto

KRYZYS BRANŻY HR BYŁ INTENSYWNY, ALE STOSUNKOWO KRÓTKI

Zmiany wprowadzone w pandemii zostaną z nami na dłużej. Zarówno rekruterzy, jak i kandydaci zdecydowanie docenili rozłączenie procesu rekrutacyjnego od fizycznej lokalizacji. Zdalne rozmowy o pracę będą trendem, który utrzyma się na długo po pokonaniu pandemii COVID-19. Rekrutacje online po prostu oszczędzają obu stronom znaczną część czasu. Spotkania na żywo dotyczyć teraz będą ostatnich etapów i kandydatów, którzy się do niego zakwalifikowali. Pierwsze oznaki odbicia widzieliśmy już w lipcu, potem mieliśmy spokojny, nieco wakacyjny sierpień. Od września wzrosty zaczęły się na dobre i trwają do dzisiaj. Klienci, którzy wcześniej się wstrzymywali zaczęli masowo potrzebować dodatkowych zasobów.

NASTĄPIŁA DIGITALIZACJA PROCESU REKRUTACYJNEGO

Wcześniej standardem była wstępna weryfikacja kandydatów przez telefon, co kończyło się zaproszeniem na spotkanie twarzą w twarz. W pandemii normą stały się zaś „video interviews”, a konsultanci musieli błyskawicznie przenieść się w świat wirtualny. Około 99% rekrutacji, w tym spotkań finałowych, było realizowane online. Dotychczasowe przyzwyczajenia musiały ustąpić przed realiami stawianymi przez pandemię. Mimo początkowej niepewności okazało się, że można z powodzeniem zatrudniać zdalnie specjalistów, menedżerów czy dyrektorów wyższego szczebla.

ROLA MOTYWACJI W TRAKCIE PROCESU REKRUTACYJNEGO

W dobie pandemii COVID-19, podczas rozmów rekrutacyjnych, w szczególności poruszane są kwestie motywacji do pracy. Ryzyko, że potencjalny pracownik zmieni miejsce zatrudnienia po kilku miesiącach jest w tym momencie wyjątkowo duże i pracodawcy dokładają wszelkich starań, żeby uniknąć takich sytuacji. Kandydaci są pytani także o to, dlaczego szukają nowej pracy i czym się kierują, decydując się na zmianę. W ten sposób sprawdzamy, czy osoba ubiegająca się o stanowisko odnajdzie się w strukturze organizacji, a jej wartości będą się pokrywać z misją firmy. Potencjalni pracownicy powinni swobodnie i szczerze odpowiadać na pytania zadane im podczas rozmowy rekrutacyjnej. Jeżeli chcą związać się z firmą na dłużej, muszą również mieć pewność, że dopasują się do jej kultury organizacyjnej. W związku z tym, że praca zdalna do pewnego stopnia utrudnia porozumiewanie się i więź pracodawcy z pracownikiem, firmy często pytają kandydatów o ich nastawienie do powrotu do biur, nawet w niepełnym wymiarze.

KONTAKTY W POLSCE:

+22 596 50 50
www.knightfrank.com.pl

RESEARCH

Elżbieta Czerpak
elzbieta.czerpak@pl.knightfrank.com

KONTAKT W KRAKOWIE:

Monika Sułdecka-Karaś
monika.suldecka@pl.knightfrank.com

COMMERCIAL AGENCY - OFFICE

L-REP Janusz Garstka
janusz.garstka@pl.knightfrank.com

T-REP Monika Sułdecka-Karaś
monika.suldecka@pl.knightfrank.com

CAPITAL MARKETS

Krzysztof Cipiur
krzysztof.cipiur@pl.knightfrank.com

PROPERTY MANAGEMENT

Izabela Miazgowska
izabela.miazgowska@pl.knightfrank.com

**PROPERTY MANAGEMENT
COMPLIANCE**

Magdalena Oksańska
magdalena.oksanska@pl.knightfrank.com

PROJECT MANAGEMENT

Urszula Łuszczyńska
urszula.luszczyńska@pl.knightfrank.com

VALUATION & ADVISORY

Grzegorz Chmielak
grzegorz.chmielak@pl.knightfrank.com

STRATEGIC CONSULTING EMEA

Marta Sobieszczak
marta.sobieszczak@pl.knightfrank.com

Jako jeden z największych i najbardziej doświadczonych zespołów monitorujących rynek nieruchomości w Polsce, świadczymy usługi doradcze, opracowujemy prognozy oraz diagnozujemy wszystkie sektory rynku nieruchomości. Naszym klientom, do których należą m.in. deweloperzy, fundusze inwestycyjne, instytucje finansowe, przedsiębiorstwa oraz inwestorzy indywidualni, oferujemy:

- ◆ doradztwo strategiczne,
- ◆ niezależne prognozy i analizy dostosowane do specyficznych wymogów klientów,
- ◆ prezentacje na indywidualne zapotrzebowanie/zamówienie.

Prowadzimy kwartalnie aktualizowane bazy danych, obejmujące wszystkie sektory rynku nieruchomości komercyjnych (biurowy, handlowy, magazynowy, hotelowy) w głównych miastach i regionach Polski (Warszawa, Kraków, Łódź, Poznań, Śląsk, Trójmiasto, Wrocław). Dzięki naszym oddziałom w tych lokalizacjach, posiadamy wiedzę o lokalnych rynkach, którą wykorzystujemy w przygotowywaniu raportów.

**Raporty Knight Frank
dostępne są na stronie
knightfrank.com.pl/
badanie-ryнку/**

© Knight Frank Sp. z o.o. 2021

Knight Frank nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne szkody poniesione na skutek działań podjętych na podstawie zawartości niniejszego raportu. Pomimo przeprowadzenia szczegółowych badań i zachowania należytej staranności Knight Frank nie gwarantuje ani nie zapewnia, że informacje zawarte w raporcie są prawdziwe lub że nie uległy dezaktualizacji. Powielanie części lub całości opracowania tylko za zgodą Knight Frank.

PARTNER PUBLIKACJI:**KONTAKT DO CENTRUM BUSINESS
IN MAŁOPOLSKA:**

contact@businessinmalopolska.pl

www.businessinmalopolska.pl

Centrum Business in Małopolska to wspólna inicjatywa Województwa Małopolskiego, Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA oraz Krakowskiego Parku Technologicznego sp. z o.o., która oferuje zintegrowany system obsługi inwestorów oraz eksporterów, prowadzi także bieżącą obsługę informacyjną przedsiębiorców o zewnętrznych źródłach dofinansowania działalności inwestycyjnej oraz eksportowej.

KONTAKT:

www.michaelpage.pl
contact@michaelpage.pl